

Przepisy AML i płatności gotówkowe w 2025 r. Kluczowe informacje

BEZPŁATNY WEBINAR

Podstawowe obowiązki na gruncie AML instytucji obowiązanych, które przyjmują lub dokonują płatności za towary w gotówce o wartości równej lub przekraczającej równowartość 10 000 euro

Instytucje obowiązane

- ✓ Przedsiębiorcy, którzy przyjmują lub dokonują płatności za towary w gotówce o wartości równej lub przekraczającej równowartość 10 000 euro, **bez względu na to, czy transakcja jest przeprowadzana jako pojedyncza operacja, czy kilka operacji, które wydają się ze sobą powiązane**
- ✓ Podmioty świadczące usługi księgowe, przy czym:
 - podmioty prowadzące działalność w zakresie usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych – **od 13 lipca 2018 roku;**
 - podmioty świadczące usługi polegające na sporządzeniu deklaracji, prowadzeniu ksiąg podatkowych, udzielaniu porad, opinii lub wyjaśnień z zakresu przepisów prawa podatkowego lub celnego, niebędący innymi instytucjami obowiązanyymi – **od 31 lipca 2021 roku.**

Podstawowe obowiązki na gruncie AML instytucji obowiązanych, które przyjmują lub dokonują płatności za towary w gotówce o wartości równej lub przekraczającej równowartość 10 000 euro

Pierwsza płatność gotówkowa - status instytucji obowiązanej i przyjęcie jej obowiązków

Zakres obowiązków - ogranicza się tylko do usług księgowych – procedur nie stosuje się do innej działalności danego podmiotu nieobjętej AML (potwierdza to stanowisko GIIF) i transakcji gotówkowych powyżej 10 000 euro (założenie przez analogię – procedury stosuje się jedynie do transakcji gotówkowych objętych AML).

Podstawowe obowiązki instytucji obowiązanej

- ✓ Wyznaczenie: koordynatora, kierownika i członka zarządu odpowiedzialnych za wdrażanie ustawowych obowiązków,
- ✓ Identyfikacja i weryfikacja klienta, osoby upoważnionej do działania w imieniu klienta, beneficjenta rzeczywistego i osoby zajmującej eksponowane stanowisko polityczne (PEP),
- ✓ Posiadanie procedur i dokumentacji,
- ✓ Stosowanie środków bezpieczeństwa finansowego,
- ✓ Dokonywanie udokumentowanej oceny ryzyka (w razie potrzeby, nie rzadziej niż co 2 lata),
- ✓ Sprawdzanie rozbieżności między danymi zgromadzonymi w Centralnym Rejestrze Beneficjentów Rzeczywistych a danymi ustalonymi przez instytucję obowiązaną.

Podstawowe obowiązki na gruncie AML. Wyznaczenie: koordynatora, kierownika i członka zarządu odpowiedzialnych za wdrażanie ustawowych obowiązków

AML Officer

Przedstawiciel kadry kierowniczej odpowiedzialny za realizowanie obowiązków Spółki

AML Deputy

Członek Zarządu sprawujący nadzór nad obowiązkami AML

Każdy pracownik i współpracownik

Stosowanie się do procedur

Podstawowe obowiązki na gruncie AML. Wyznaczenie: koordynatora, kierownika i członka zarządu odpowiedzialnych za wdrażanie ustawowych obowiązków

Instytucja obowiązana, która nie wypełnia obowiązku m.in.:

- ✗ wyznaczenia osoby odpowiedzialnej za wykonanie obowiązków AML
- ✗ sporządzania oceny ryzyka oraz jej aktualizacji
- ✗ przekazania na żądanie GIIF oceny ryzyka oraz innych informacji mogących mieć wpływ na krajową ocenę ryzyka
- ✗ stosowania środków bezpieczeństwa finansowego
- ✗ dokumentowania zastosowanych środków bezpieczeństwa finansowego oraz wyników bieżącej analizy przeprowadzanych transakcji oraz wykazania na żądanie organów, zastosowania odpowiednich środków bezpieczeństwa
- ✗ przechowywania dokumentacji
- ✗ wprowadzenia wewnętrznej procedury
- ✗ zapewnienia udziału osób wykonujących obowiązki związane z przeciwdziałaniem praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu w programach szkoleniowych
- ✗ wdrożenia wewnętrznej procedury anonimowego zgłaszania naruszeń przepisów z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu
- ✗ zachowania w tajemnicy faktu przekazania GIIF lub innym właściwym organom informacji o zgłoszonych do nich transakcjach
- ✗ przekazania zawiadomień o zidentyfikowanych okolicznościach budzących podejrzenie prania pieniędzy
- ✗ wykonania zaleceń pokontrolnych wydanych przez GIIF

- **podlega karze administracyjnej** (m.in. publikacja informacji o instytucji obowiązanej na stronie GIIF; nakaz zaprzestania określonych czynności, kary pieniężne – w wysokości dwukrotności kwoty korzyści osiągniętej lub straty unikniętej przez instytucję obowiązaną w wyniku naruszenia albo - w przypadku gdy nie jest możliwe ustalenie kwoty tej korzyści lub straty - do wysokości równowartości kwoty 1 000 000 euro).

Podstawowe obowiązki na gruncie AML. Wyznaczenie: koordynatora, kierownika i członka zarządu odpowiedzialnych za wdrażanie ustawowych obowiązków

AML Officer / AML Deputy

- ✓ Kary administracyjne za niedopełnienie obowiązków AML do 1 000 000 zł

Każdy pracownik i współpracownik odpowiedzialny za AML

- ✓ Odpowiedzialność karna z art. 299 kk – pranie pieniędzy, od 6 miesięcy do 8 lat pozbawienia wolności
- ✓ Odpowiedzialność karna z art. 156 i 157 ustawy AML – niedopełnienie obowiązków wynikających z ustawy – od 3 miesięcy do 5 lat pozbawienia wolności
- ✓ Udaremnienie lub utrudnienie przeprowadzenia czynności kontrolnych – grzywna
- ✓ Odpowiedzialność dyscyplinarna i odszkodowawcza – cywilnoprawna

Podstawowe obowiązki na gruncie AML. Identyfikacja i weryfikacja klienta, osoby upoważnionej do działania w imieniu klienta, beneficjenta rzeczywistego i PEP

Kiedy?

Przed nawiązaniem stosunków gospodarczych lub przeprowadzeniem transakcji okazjonalnej.

Identyfikacja – sposób pozyskania danych

Ustalenie danych ww. osób np. poprzez złożenie odpowiedniego formularza przygotowanego przez Spółkę.

Identyfikacja – rodzaj pozyskiwanych danych

OSOBA FIZYCZNA OSOBA DZIAŁAJĄCA W IMIENIU KLIENTA

- imię i nazwisko,
- obywatelstwo,
- numer PESEL / data urodzenia i państwo urodzenia,
- seria i numer dokumentu tożsamości,
- adres zamieszkania (fakultatywnie).

OSOBA PRAWNA LUB JEDNOSTKA ORGANIZACYJNA NIEPOSIADAJĄCA OSOBOWOŚCI PRAWNEJ

- nazwa,
 - forma organizacyjna,
 - adres siedziby lub adres prowadzenia działalności,
 - numer NIP
- + dane osób reprezentujących – imię i nazwisko, PESEL lub data urodzenia.

OSOBA FIZYCZNA PROWADZĄCA DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ

- imię i nazwisko,
- obywatelstwo,
- numer PESEL / data urodzenia i państwo urodzenia,
- seria i numer dokumentu tożsamości,
- adres zamieszkania (fakultatywnie),
- nazwa działalności gospodarczej,
- numer NIP,
- adres głównego miejsca wykonywania działalności gospodarczej.

BENEFICJENT RZECZYWISTY

- imię i nazwisko,
- obywatelstwo,

w przypadku możliwości uzyskania przez Spółkę:

- numer PESEL / data urodzenia i państwo urodzenia,
- seria i numer dokumentu tożsamości,
- adres zamieszkania,
- rodzaj powiązania z klientem (właściciel, sprawowanie kontroli, osoba posiadająca powyżej 25% udziałów/akcji/prawa głosu).

Weryfikacja

Sprawdzenie danych przekazanych przez klienta/osobę działającą w imieniu klienta/beneficjenta rzeczywistego **na podstawie dokumentów i informacji stanowiących wiarygodne i niezależne źródła**, m.in.:

- ✓ Oryginał dokumentu tożsamości,
- ✓ Umowa lub statut klienta będącego osobą prawną,
- ✓ Krajowy Rejestr Długów- Biuro Informacji Gospodarczej,
- ✓ KRS,
- ✓ CEiDG,
- ✓ Centralny Rejestr Beneficjentów Rzeczywistych,
- ✓ Listy sankcyjne - ogłaszane przez GIIF,
- ✓ Lista osób i podmiotów, wobec których stosuje się szczególne środki ograniczające, na podstawie art. 118 ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu - Ministerstwo Finansów - Portal Gov.pl (www.gov.pl),
- ✓ Oświadczenia i rekomendacje FATF,
- ✓ Inne publiczne, wiarygodne i niezależne źródła.

- ➔ Musi zostać przeprowadzona w sposób **niebudzący wątpliwości** (można określić m.in. liczbę lub rodzaje źródeł służących weryfikacji) - w praktyce konieczna weryfikacja **przynajmniej w oparciu o dwa źródła**, w tym CRBR.
- ➔ Musi być **udokumentowana** (źródła i wyniki).
- ➔ Konieczność **wyjaśniania rozbieżności** z CRBR (niewyjaśnione - zgłaszane do GIIF).

Weryfikacja Beneficjenta Rzeczywistego

- 1 W przypadku ustalenia, w trakcie procesu weryfikacji, że klient kontrolowany jest przez osobę prawną lub jednostkę organizacyjną, pracownik kontynuuje poszukiwanie **aż do ustalenia Beneficjenta Rzeczywistego będącego osobą fizyczną.**
- 2 W przypadku klientów będących osobami fizycznymi, gdy brak jest przesłanek lub okoliczności mogących wskazywać na fakt sprawowania kontroli nad nim przez inną osobę fizyczną lub osoby fizyczne, **przyjmuje się, że klient jest jednocześnie Beneficjentem Rzeczywistym.**

- 1 Ocena ryzyka prania pieniędzy
- 2 Procedura anonimowego zgłaszania naruszeń
- 3 Wewnętrzna procedura przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu
- 4 Dokumentacja zastosowanych środków bezpieczeństwa finansowego oraz wyniki bieżącego monitoringu transakcji
- 5 Ew. procedura płatności bezgotówkowych

Ustawowy katalog środków bezpieczeństwa finansowego (środki służące przeciwdziałaniu praniu pieniędzy/obniżające ryzyko prania pieniędzy) obejmuje:

Identyfikację i weryfikację

- ✓ klienta,
- ✓ beneficjenta rzeczywistego,
- ✓ osoby upoważnionej do działania w imieniu Klienta (w tym weryfikacja umocowania).

Ocenę stosunków gospodarczych z klientem

(i stosownie do sytuacji, uzyskanie informacji na temat ich celu i zamierzonego charakteru).

* Przy transakcji okazjonalnej, ww. środki stosuje się odpowiednio; stosuje się je do każdej transakcji okazjonalnej, nawet kolejnej przeprowadzanej z tym samym klientem.

Bieżące monitorowanie stosunków gospodarczych klienta, w tym:

- ✓ analizę transakcji przeprowadzanych w ramach stosunków gospodarczych klienta w celu zapewnienia, że transakcje te są zgodne z wiedzą instytucji obowiązanej o Kliencie, rodzaju i zakresie prowadzonej przez niego działalności oraz zgodne z ryzykiem prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu związanym z tym klientem,
- ✓ badanie źródła pochodzenia wartości majątkowych będących w dyspozycji klienta - w przypadkach uzasadnionych okolicznościami,
- ✓ zapewnienie, że posiadane dokumenty, dane lub informacje dotyczące stosunków gospodarczych są na bieżąco aktualizowane.

Kiedy zastosowanie znajdują standardowe środki bezpieczeństwa finansowego?

- 1 Nawiązywania stosunków gospodarczych z klientem (formularz oceny ryzyka potencjalnego klienta).
- 2 Przeprowadzania transakcji okazjonalnej (formularz okresowej oceny ryzyka klienta):
 - a) o równowartości 15 000 euro lub większej (nawet gdy jest to kilka operacji) lub
 - b) stanowiącej **transfer** środków pieniężnych na kwotę przekraczającą 1000 euro.
- 3 Przeprowadzenia transakcji okazjonalnej gotówkowej, o równowartości 10 000 euro, bez względu czy ma ona charakter pojedynczej lub kilku składowych operacji.
- 4 Podejrzenia prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu (bez względu na kwotę).
- 5 Powzięcia **wątpliwości co do prawdziwości** lub kompletności dotychczas uzyskanych **danych** identyfikacyjnych klienta.
- 6 Doszło do **zmiany** uprzednio ustalonego charakteru lub okoliczności stosunków gospodarczych.
- 7 Doszło do **zmiany** uprzednio ustalonych danych dotyczących klienta lub beneficjenta rzeczywistego.
- 8 Zobowiązania spółki na podstawie przepisów prawa do skontaktowania się z klientem w celu weryfikacji informacji dotyczących beneficjentów rzeczywistych.

Spółka ma **obowiązek udokumentowania** zastosowanych środków bezpieczeństwa finansowego, poprzez:

- ✓ formularz oceny ryzyka potencjalnego klienta,
- ✓ formularz okresowej oceny ryzyka klienta,
- ✓ oświadczenie o strukturze własnościowej klienta (ze wskazaniem dokumentów źródłowych będących podstawą weryfikacji).

Jednym z koniecznych źródeł w odniesieniu do **beneficjenta rzeczywistego** jest CRBR.

Co w razie zidentyfikowania rozbieżności danych?

- 1 Konieczność udokumentowania tych rozbieżności i podjętych działań wyjaśniających i ich wyniku.
- 2 W razie niewyjaśnienia rozbieżności – przekazanie informacji do AML Oficera, a ten do CRBR.

Co w sytuacji, **gdy spółka nie może zastosować jednego ze środków** bezpieczeństwa finansowego?

1 Nie może nawiązać stosunków gospodarczych.

2 Nie przeprowadza transakcji okazjonalnej.

3 Rozwiązuje stosunki gospodarcze, gdy zidentyfikuje wysokie lub bardzo wysokie ryzyko początkowe dla danego zagrożenia podczas trwania współpracy, a Spółka nie dysponuje adekwatnymi środkami bezpieczeństwa finansowego pozwalającymi na obniżenie poziomu ryzyka do średniego, niskiego lub bardzo niskiego.

Limity płatności gotówkowych – jakie rodzaje płatności powodują, że dany podmiot staje się instytucją obowiązaną, a jakie powodują obowiązek raportowania transakcji?

1

Status instytucji obowiązanej

- ✓ Przedsiębiorcy, w zakresie, w jakim przyjmują lub dokonują płatności za towary w gotówce o wartości równej lub przekraczającej równowartość 10 000 euro.

2

Obowiązek raportowania

- ✓ Instytucje obowiązane – o **przyjętej wpłacie lub dokonanej wypłacie środków pieniężnych o równowartości przekraczającej 15 000 euro**, w terminie 7 dni od przeprowadzenia transakcji.
- ✓ Aby przesłać informacje do GIIF, instytucja obowiązana musi być zgłoszona w SF GIIF.
- ✓ Pracownik ustala z AML Officer możliwość przeprowadzenia ponadprogowej transakcji i potwierdza datę jej przeprowadzenia.

Art. 19 ustawy Prawo przedsiębiorców

Dokonywanie lub przyjmowanie płatności związanych z wykonywaną działalnością gospodarczą następuje za pośrednictwem rachunku płatniczego przedsiębiorcy, w każdym przypadku gdy:

- 1) stroną transakcji, z której wynika płatność, jest inny przedsiębiorca oraz
- 2) jednorazowa wartość transakcji, bez względu na liczbę wynikających z niej płatności, przekracza 15 000 zł lub równowartość tej kwoty, przy czym transakcje w walutach obcych przelicza się na złote według średniego kursu walut obcych ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień dokonania transakcji.

Art. 59ea ust. 1 ustawy o usługach płatniczych

Akceptant nie może uzależniać zawarcia z konsumentem umowy o świadczenie usługi lub umowy sprzedaży towaru od dokonania zapłaty w formie bezgotówkowej ani odmówić przyjęcia zapłaty od konsumenta znakami pieniężnymi emitowanymi przez NBP.

Art. 59ea ust. 2 ustawy o usługach płatniczych

Przepisu ust. 1 nie stosuje się:

4) do jednorazowej transakcji, bez względu na liczbę wynikających z niej płatności, **której wartość jest równa** przeciętnemu wynagrodzeniu w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w trzecim kwartale roku poprzedniego, ogłaszanemu przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, **albo większa od niego, czyli równa lub większa od 8 266,30 zł.**

Czy można całkowicie znieść transakcje gotówkowe w salonie dealerskim?

Możliwość wprowadzenia procedury płatności bezgotówkowej

- Powinna przewidywać płatności wyłącznie bezgotówkowe lub zakaz płatności gotówkowych ponadprogowych (np. powyżej 9 500 euro – określając wartość w złotych warto uwzględnić bezpieczny próg przewidujący wahania kursowe).

Elementy procedury płatności bezgotówkowej

- ✓ Wyraźnie sformułowane zakazy,
- ✓ Obowiązki pracowników i współpracowników,
- ✓ Zasady zgłaszania naruszeń procedury (przeprowadzenie transakcji gotówkowej ponadprogowej),
- ✓ Zasady postępowania weryfikującego naruszenie,
- ✓ Regulacje i pouczenia dotyczące ich odpowiedzialności za naruszenie zakazów,
- ✓ Zasady przechowywania zgłoszeń,
- ✓ Załączniki w postaci formularzy oświadczeń pracowników.

Czy można całkowicie znieść transakcje gotówkowe w salonie dealerskim?

Limity płatności gotówką w 2025 r.

- Limit płatności gotówką - 15 000 zł. W 2025 r. dotyczy wyłącznie transakcji realizowanych pomiędzy przedsiębiorcami.
- Ustawodawca miał w planach wprowadzenie ograniczeń na konsumentów, jednak ostatecznie zaniechano ich wprowadzenia.
- Pierwotnie limit płatności gotówkowych dla konsumentów miał zacząć obowiązywać od 1 stycznia 2023 r. Wejście w życie przepisów opóźniono do 1 stycznia 2024 r., a następnie wycofano się z wprowadzenia kontrowersyjnych zmian.
- Zamiast dotychczasowych 15 000 zł, limit transakcji gotówkowych miał wynieść tylko 8 000 zł.

Zatem maksymalna wartość transakcji gotówkowych dla przedsiębiorców pozostaje na niezmiennym poziomie 15 000 zł.

Art. 52 ustawy AML

- Instytucje obowiązane zapewniają udział osób wykonujących obowiązki związane z przeciwdziałaniem praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu w programach szkoleniowych dotyczących realizacji tych obowiązków, uwzględniających zagadnienia związane z ochroną danych osobowych.
- Programy szkoleniowe, o których mowa w ust. 1, powinny uwzględniać charakter, rodzaj i rozmiar działalności prowadzonej przez instytucję obowiązaną oraz zapewniać aktualną wiedzę w zakresie realizacji obowiązków instytucji obowiązananej, w szczególności obowiązków, o których mowa w art. 74 ust. 1, art. 86 ust. 1 i art. 89 ust. 1.
- Do instytucji obowiązananych będących osobami fizycznymi prowadzącymi działalność gospodarczą przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio.

Kto musi odbywać szkolenia?

Pracownicy instytucji obowiązanych (w tym zatrudnieni na umowy cywilnoprawne), agenci i podmioty działające na zlecenie instytucji obowiązanej, członkowie zarządu odpowiedzialni za AML – wszystkie osoby wykonujące obowiązki związane z AML.

Jak często się szkolić?

Proces ciągły (a nie jednorazowe działanie), który zapewni stały rozwój kompetencji osób realizujących obowiązki związane z AML.

Co musi zawierać szkolenie?

Programy szkoleniowe powinny być nastawione przede wszystkim na aspekty praktyczne realizowanych obowiązków. Szkolenie z zakresu AML, w jakim brali udział pracownicy danej instytucji obowiązanej w poprzednim miejscu zatrudnienia, mogą być uznane za aktualne w obecnym miejscu pracy po odbyciu szkolenia uzupełniającego, uwzględniającego charakter, rodzaj i rozmiar działalności prowadzonej przez aktualnego pracodawcę.

Jaka forma programów szkoleniowych?

Przepisy nie precyzują wymogów co do formy szkoleń, ale szkolenia mają umożliwiać osiągnięcie celu, jakim jest świadomie działanie pracowników nakierowane na chronienie instytucji obowiązanej przed procederem prania pieniędzy.

Samokształcenie nie jest realizacją obowiązku określonego w art. 52 ustawy AML. Niedopuszczalne jest także wzajemne szkolenie pracowników w ramach tej samej instytucji obowiązanej, w której żadna z tych osób nie odbyła szkolenia zewnętrznego.

Kiedy najbliższe szkolenie dotyczące AML?

AML 2025. Przeciwdziałanie praniu pieniędzy w firmie dealerskiej – szkolenie praktyczne

Data: 28.05.2025, godz. 10:00–15:00

Szkolenie kierowane do:

- ☒ Księgowych
- ☒ Pracowników odpowiedzialnych za AML
- ☒ Członków zarządu odpowiedzialnych za AML

Szkolenie uwzględnia specyfikę branży dealerskiej oraz zagadnienia związane z ochroną danych osobowych (wymóg ustawowy).

Każdy z Uczestników otrzymuje imienny certyfikat ukończenia szkolenia (po rozwiązaniu testu sprawdzającego wiedzę).

➔ Strona szkolenia i zgłoszenia: <https://gtszkolenia.pl/aml/>

Jak jeszcze możemy pomóc?

1

Jeśli Państwa firma przyjmuje płatności gotówkowe o równowartości co najmniej 10 tys. euro

Opracowanie kompletnej procedury dotyczącej przyjmowania płatności gotówkowych

<https://gtakademia.pl/aml-procedura>

2

Firma nie przyjmuje (lub nie chce przyjmować) płatności gotówkowych o równowartości co najmniej 10 tys. euro

Opracowanie instrukcji AML dotyczącej nieprzyjmowania płatności gotówkowych o wartości równej lub wyższej niż 10 tys. euro

<https://gtakademia.pl/aml-instrukcja>

Dziękuję za uwagę

Anna Ziemnicka-Milej

anna.ziemnicka@taxens.pl

+48 530 141 669

gtakademia.pl

Gekko Taxens Akademia
00-019 Warszawa, ul. Złota 3/21